

STORA UTSKOTTETS UTLÅTANDE 5/2006 rd

Statsrådets skrivelse med anledning av ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om tjänster på den inre marknaden

Till statsrådet

INLEDNING

Remiss

Riksdagens talman sände den 19 maj 2004 statsrådets skrivelse med anledning av ett förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om tjänster på den inre marknaden (U 31/2004 rd) till stora utskottet för behandling. Stora utskottet lämnade utlåtande i ärendet den 8 oktober 2004 (StoUU 2/2004 rd).

Statsrådet har lämnat kompletterande utredningar 1. KTM 14.03.2005, 2. KTM 01.06.2005, 3. KTM 25.11.2005, 4. KTM 21.02.2006 och 5. KTM 05.05.2006.

Detta utlåtande baserar sig på statsrådets kompletterande utredning 5. KTM 05.05.2006, som gäller kommissionens ändrade förslag 4.4.2006, KOM(2006) 160 slutlig.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Pasi Korhonen, handels- och industriministeriet

- specialrådgivare Minna Niemivirta, Finlands näringsliv
- chefsjurist Jorma Rusanen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf (även som representant för tjänstemannacentralorganisationerna AKAVA och FTFC).

Professor Niklas Bruun har lämnat ett skriftligt utlåtande.

Samband med andra handlingar

Stora utskottet har fått utlåtanden från förvaltningsutskottet (FvUU 20/2006 rd), kommunikationsutskottet (KoUU 11/2006 rd), kulturutskottet (KuUU 10/2006 rd), social- och hälsovårdsutskottet (ShUU 12/2006 rd), ekonomiutskottet (EkUU 15/2006 rd) och arbetslivs- och jämställdhetsutskottet (AjUU 9/2006 rd) samt ett motiverat ställningstagande från finansutskottet den 12 maj 2006.

Utlåtandena har bifogat utlåtandet.

UTREDNINGEN

Europeiska kommissionen lade den 1 januari 2004 fram ett förslag till direktiv om tjänster på den inre marknaden. Europaparlamentet röstade om direktivet vid den första behandlingen den 16 februari 2006. Efter parlamentets omröstning

lämnade kommissionen ett nytt förslag till direktiv den 4 april 2006.

Kommissionens förslag stämmer i stort sett överens med resultatet av omröstningen i parlamentet. Kompromissen var en politisk helhets-

lösning som till slut fick ett stort understöd i Europaparlamentet.

Regeringen ger fortfarande sitt stöd till ett starkt tjänstedirektiv och ett så brett tillämpningsområde som möjligt och anser att direktivet är nödvändigt för genomförande av målen för Lissabonstrategin. Tjänstemarknadens roll för utveckling av EU:s konkurrenskraft är avgörande.

Enligt regeringen kan det med hänsyn till att Europeiska rådet stödde resultatet av omröstningen i Europaparlamentet bli befogat att godkänna kommissionens reviderade förslag som

sådant eller med små ändringar. Regeringen finner det viktigt att man tar tillfället i akt om den rätta stunden kommer för att godkänna direktivet. Trots att det nu föreslagna tjänstedirektivet är snävare än det ursprungliga, är det emellertid ett viktigt steg mot en mera öppen tjänstemarknad och har långtgående effekter också i Finland.

Finland arbetar emellertid för att ytterligare tydliggöra och förstärka direktivet i enlighet med de detaljerade ståndpunkter som nämns i den kompletterande skrivelsen 5. KTM 05.05.2006.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottets tidigare utlåtande

I sitt utlåtande StoUU 2/2004 rd (8.10.2004) ansåg stora utskottet att det allmänna direktivet om spelregler i handeln med tjänster på den inre marknaden är nödvändigt. Stora utskottet förutsatte likväl att direktivets innehåll ändras och preciseras innan direktivet antas och att vissa punkter förtydligas.

Kraven gällde en utvärdering av direktivets konsekvenser, definition av tjänster mot vederlag samt etablering och tillhandahållande av tjänster, precisering av principen om ursprungsland, medlemsstaternas möjligheter att själva fatta beslut om hur tjänster av allmänt intresse ordnas och finansieras, konkurrensutsättnings-skyldigheten för kommuner, spelverksamhet och alkoholförsäljningsmonopolet bör inte omfattas av direktivet, apoteksverksamheten, taxi-tjänster, principen om ursprungsland bör inte tillämpas på social- och hälsovårdstjänster, försäkring av patientskador, radioverksamhet i allmänhetens tjänst samt tillsynen över utstationerade arbetstagares anställnings- och arbetsvillkor.

Vidare krävde utskottet att beslut som är slutgiltigt bindande för Finland inte fattas i saken

förrän riksdagen har haft möjlighet att uttala sig om regeringens preciserade ståndpunkter och eventuella nya förslag som läggs fram under behandlingen.

Information till riksdagen och samarbetet med statsrådet

Under behandlingen av direktivförslaget har statsrådet lämnat 5 kompletterande utredningar till riksdagen. Fackutskotten har också behandlat skrivelserna. Dessutom har förslaget behandlats flera gånger när stora utskottet har informerats om ministerrådets möten där direktivförslaget har varit på föredragningslistan.

Utskottet är tillfreds med samarbetet med regeringen. Informationen till riksdagen har varit regelbunden och grundlig. Riksdagens ställningstaganden har beaktats i beredningen på behörigt sätt och fullt ut.

Detta har bidragit till att den nationella behandlingen av det synnerligen kontroversiella förslaget har skett i en anda som ur ett allmän-europeiskt perspektiv har varit exceptionellt samstämmig.

Det är viktigt att det goda samarbetet och informationen till riksdagen fortsätter också i den fortsatta behandlingen av direktivet.

Fackutskottens utlåtanden

I utlåtandena och övervägandena om kommissionens ändrade förslag och statsrådets skrivelse omfattar fackutskotten med vissa anmärkningar regeringens ståndpunkt. Fackutskotten är eniga om direktivförslaget i sina utlåtanden och överväganden.

Finansutskottet lämnade inte utlåtande utan meddelade genom protokollsutdrag att utskottet omfattar statsrådets ståndpunkt.

Förvaltningsutskottet omfattar regeringens ståndpunkt i sitt utlåtande. Utskottet understryker behovet av att tydliggöra bestämmelserna både då det gäller artiklarna och ingresserna. Definitionen av socialtjänster som hör till direktivets tillämpningsområde är svåröverskådlig. Begreppen tjänster av allmänt intresse och tjänster av allmänt ekonomiskt intresse bör enligt utskottet också preciseras. Dessutom anser förvaltningsutskottet att alla hänvisningar i artikel 40 (bedömning av behovet av kompletterande harmonisering) till den privata säkerhetsbranschen bör strykas, på samma sätt som i fråga om spelverksamheten, eftersom direktivet inte gäller branschen. Utskottet fäster uppmärksamheten vid de bestämmelser enligt vilka ett tillstånd automatiskt ska anses bevilja och finner det motiverat att, t.ex. i enlighet med regeringens ståndpunkt, bestämma att ett tillstånd som inte beviljats inom den angivna tidsfristen bör ses som ett negativt beslut som kan överklagas. Utskottet anser att bestämmelsen också kan strykas ur förslaget.

Kommunikationsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att de frågor som varit problematiska inom branschen nu ser ut att ha blivit lösta.

Kulturutskottet konstaterar det samma med undantag av artikel 17.3 som handlar om upphovsrätt. Utskottet anser att det är nödvändigt att försöka få en ändring i utformningen till exempel så att den nämnda punkten hänvisar till tjänsterna i anslutning till rättigheterna.

Social- och hälsovårdsutskottet omfattar regeringens ståndpunkt och anser att det också är viktigt att det i den fortsatta beredningen säkerställs att direktivet inte omfattar icke-behovsprovade tjänster som ingår i vårt universala sys-

tem för sociala tjänster. Utskottet understryker att syftet med social- och hälsovårdstjänster är att alla ska få sina grundläggande rättigheter tillgodosedda. Utskottet omfattar regeringens ståndpunkt att direktivets tillämpningsområde bör preciseras i fråga om sociala tjänster som omfattas av direktivet.

I sitt utlåtande omfattar ekonomiutskottet regeringens ståndpunkt och anser att direktivförslaget till sina huvudlinjer kan accepteras samt att tillämpningsområdet i den fortsatta beredningen bör preciseras för att i synnerhet förtydliga omfattningen av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och tjänster av allmänt intresse. I sitt utlåtande omfattar utskottet regeringens ståndpunkt i fråga om sociala tjänster.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet noterar att de punkter som utskottet ansett problematiska har strukits ur det aktuella förslaget till direktiv. Utskottet finner det viktigt att ingressen till punkt 31 förtydligas för att formuleringen om en representant som ska vara närvarande vid utövandet av tjänsteverksamheten inte strider mot lagstiftningen i Finland. Utskottet ser det som nödvändigt att man i den fortsatta behandlingen av direktivet säkerställer att tjänstedirektivet inte gör det omöjligt att utse en företrädare på det sätt som avses i lagen om utstationerade arbetstagare (1198/2005) som trädde i kraft 1.1.2006. Vidare anser utskottet att det är viktigt att direktivet inte påverkar de stridsåtgärder som är tillåtna i en medlemsstats lagstiftning och att bestämmelserna om arbetsförmedling inte står i strid med de ILO-konventioner som binder Finland.

Utskottets överväganden

Med stöd av statsrådets utredning, fackutskottens utlåtanden och sakkunnigutredningen konstaterar utskottet att efter att ha fått kompletterande information av statsrådet och kommissionens ändrade förslag som baserar sig på Europaparlamentets ståndpunkt har utskottet fått de utredningar den förutsatte. Vidare konstaterar utskottet att de punkter som var problematiska har ändrats i direktivförslaget på det sätt utskottet

förutsatte med undantag av vissa punkter som med tanke på helheten är obetydliga men som kräver vidare precisering.

Utskottet anser att direktivet är nödvändigt för genomförande av målen för Lissabonstrategin och för att skapa enhetliga spelregler för tjänster på den inre marknaden. Enligt utskottet är det viktigt att direktivförslaget godkänns av EU:s institutioner så snabbt som möjligt i linje med kommissionens ändrade förslag samt Europaparlamentets och rådets ställningstaganden.

Trots att det nu föreslagna tjänstedirektivets tillämpningsområde är snävare än det ursprungliga, är det trots allt ett viktigt steg mot att avskaffa diskrimineringen på tjänstemarknaden och skapa en mera öppen tjänstemarknad. Statsrådets konsekvensbedömning, som är en bilaga till skrivelsen, visar att inemot 60 procent av tjänsteföretagen i vårt land fortfarande omfattas av direktivet. Räckvidden blir ännu större om man beaktar tjänsteexporten inom industrin, som inte ingår i bedömningen. Ekonomiutskottet framhåller att det med tanke på lagstiftningsprojektets omfattning och eventuella svårigheter att tillämpa direktivet i det inledande skedet kan vara motiverat att tillämpningsområdet inskränks. Bestämmelserna kan i framtiden ses över utifrån erfarenheterna och direktivets konsekvenser.

Fackutskottet har betonat betydelsen av de bestämmelser i direktivförslaget som gäller för enklad förvaltning, gemensamma kontaktpunkter och en genomgång av tillståndssystemen. Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att det är viktigt att både medlemslandets egna och utländska tjänsteleverantörer från en gemensam kontaktpunkt kan få information om alla bestämmelser som en tjänsteleverantör bör följa. Det är dessutom viktigt att kontaktpunkterna också kan ge samlad information om den lagstiftning som gäller villkoren för arbetsförhållanden och de tjänstekollektivavtal som bör följas. Informationen behövs för att ge tjänsteleverantörerna uppgifter om vilka arbetsvillkor som gäller i det land där arbetet utförs. Skyldigheten att skyldigheten att utvärdera och rapportera om tillståndssystem är viktig för att

underlätta tjänsteverksamheten och underlättar sannolikt exporten av finländskt arbete och kunskande. Stora utskottet omfattar dessa bedömningar.

Utskottet omfattar fackutskottets ställningstaganden, som stämmer överens med regeringens ståndpunkt, om behovet att precisera direktivet. Vidare omfattar utskottet regeringens riktlinjer.

I fråga om behoven att precisera direktivet hänvisar utskottet i synnerhet till statsrådets skrivelse samt förvaltnings- social- och hälsovårds- och ekonomiutskottets utlåtanden, och anser i likhet med dem, att texten bör tydliggöras till den del som gäller sociala tjänster som omfattas av direktivets tillämpningsområde. Man bör särskilt säkerställa att direktivet inte omfattar tjänster som ingår i Finlands socialsystem och som är universala, icke-behovsprövade tjänster.

I likhet med arbetslivs- och jämställdhetsutskottet omfattar stora utskottet regeringens ståndpunkt att möjligheten att utse en representant för arbetsgivaren när tjänster tillhandahålls bör säkerställas. Ingressen i punkt 31 till artikel 14, som gäller etablering av tjänsteleverantör, bör förtydligas. Bestämmelsen bör preciseras så att den inte gäller tjänster som tillhandahålls tillfälligt. Utskottet ser det som nödvändigt att man i den fortsatta behandlingen av direktivet säkerställer att tjänstedirektivet inte gör det omöjligt att utse en företrädare på det sätt som avses i lagen om utstationerade arbetstagare (1198/2005) som trädde i kraft 1.1.2006.

Utlåtande

Stora utskottet anför

att utskottet finner direktivet om tjänster på den inre marknaden behövt och hoppas att direktivet godkänns snabbt av EU:s institutioner,

att utskottet anser att kommissionens ändrade förslag kan godkännas med de behövliga preciseringar som framgår av statsrådets utredning och fackutskot-

*tens utlåtanden och som understryks i
detta utlåtande och*

*att utskottet omfattar regeringens
ståndpunkt och riktlinjer.*

Helsingfors den 24 maj 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jari Vilén /saml
vordf. Antti Kaikkonen /cent
vordf. Kimmo Kiljunen /sd
medl. Eero Akaan-Penttilä /saml
Arja Alho /sd
Mikko Elo /sd
Merikukka Forsius /gröna
Heidi Hautala /gröna
Pertti Hemmilä /saml
Toimi Kankaanniemi /kd
Mari Kiviniemi /cent
Johannes Koskinen /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd (delvis)
Markku Laukkanen /cent

Outi Ojala /vänst
Susanna Rahkonen /sd (delvis)
Juha Rehula /cent
Jouko Skinnari /sd (delvis)
Kari Uotila /vänst
Jan Vapaavuori /saml
Matti Väistö /cent
ers. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
Tuomo Hänninen /cent
Timo Kalli /cent (delvis)
Marjaana Koskinen /sd
Tuija Nurmi /saml (delvis)
Timo Soini /saf (delvis)
Jutta Urpilainen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Pekka Nurminen.